

มุมมองสิทธิ

ปีที่ 21 / ฉบับที่ 1 / มกราคม 2565

เปิดรายงานผลการตรวจสอบการชุมนุมปี 2564 กสม. ชี้ มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนหลายกรณี เสนอรัฐเยียวยาผู้เสียหายทุกฝ่าย

สิ้นปี 2564 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ (กสม.) โดยนายวสันต์ ภัยหลีกลี้
และผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
พร้อมด้วยนายพิทยา จินาวัฒน์
และนายบุญเกิด สมนึก ที่ปรึกษาประจำ กสม.
แถลงรายงานผลการตรวจสอบ
การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่สำคัญประจำปี 2564
กรณีการชุมนุมทางการเมือง ระหว่าง
เดือนกรกฎาคม - กันยายน 2564
สรุปได้ดังนี้

สืบเนื่องจาก กสม.
ได้รับเรื่องราวร้องเรียนอัน
เกี่ยวเนื่องกับกรณีการ
ชุมนุมทางการเมืองใน
ระหว่างเดือนกรกฎาคม -
กันยายน 2564 หลายคำร้อง

ประกอบกับพิจารณาแล้วเห็นว่า เหตุการณ์การชุมนุมเมื่อวันที่ 16 และ 18 กรกฎาคม 2564 รวมทั้งเมื่อวันที่ 1 และ 7 สิงหาคม 2564 อาจมีการกระทำความผิดหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงได้มีมติให้ตรวจสอบและตั้งคณะทำงานขึ้นมาชุดหนึ่งเพื่อตรวจสอบเรื่องนี้ โดยได้รับฟังข้อเท็จจริงจากทุกฝ่าย ทั้งจากกลุ่มผู้ชุมนุม เจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมฝูงชน (เจ้าหน้าที่ คฝ.) หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง สื่อมวลชน ผู้พักอาศัยบริเวณรอบพื้นที่การชุมนุม และประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ รวมทั้งจัดให้มีเวทีระดมความคิดเห็นเพื่อหาทางออกจากความขัดแย้งและการคุ้มครองสิทธิเด็กในสถานการณ์การชุมนุม ร่วมกับตัวแทนผู้ชุมนุม หน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคประชาสังคม ด้านสิทธิมนุษยชน นักวิชาการด้านสันติวิธี และนักจิตวิทยาเด็ก นอกจากนี้ยังได้เฝ้าระวังสถานการณ์และลงพื้นที่สังเกตการณ์การชุมนุมอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนลงพื้นที่ไปติดตามการจับกุมผู้ถูกจับกุมเพื่อตรวจสอบและประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนด้วย

(อ่านต่อหน้า 2)

สารบัญ

มกราคม - ธันวาคม 2564 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้รับเรื่องร้องเรียนการละเมิดสิทธิมนุษยชนจำนวนทั้งสิ้น 571 เรื่อง โดยประเด็นที่มีการร้องเรียนมายัง กสม. มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิพลเมือง และสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน สำหรับสิทธิพลเมือง ปรากฏกรณีเช่น การถูกจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเสรีภาพการชุมนุม มุมมองสิทธิฉบับขึ้นปีใหม่ 2565 นี้ จึงขอนำเสนอแถลงรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่สำคัญในปี 2564 กรณีการชุมนุมทางการเมืองระหว่างเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2564 โดยมีความเห็นของ กสม. ที่สำคัญในเรื่องการใช้สิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมของประชาชน การเยียวยาความเสียหาย และการคุ้มครองความปลอดภัยของเด็ก

จากนั้น ขอนำเสนอข่าวสารที่น่าติดตามอันเป็นที่ถกเถียงในสังคมเมื่อปลายปี 2564 จากการที่คนอีสานถูกเหยียดหยามและด้อยค่าผ่านสื่อสังคมออนไลน์ clubhouse ซึ่ง กสม. มีมติรับเรื่องดังกล่าวไว้ตรวจสอบ เนื่องจากเข้าข่ายการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ปิดท้ายด้วยข่าวสารต่างประเทศกรณีสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศสลงมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบร่างกฎหมายลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องกับความพยายามเปลี่ยนแปลงเพศวิถี หรืออัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศ โดยผู้กระทำผิดจะถูกลงโทษจำคุกและปรับเงินด้วย

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
มกราคม 2565

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประธานกรรมการ :

กรรมการ :

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เลขาธิการ :

รองเลขาธิการ :

“มุมมองสิทธิ”

ขอเชิญชวนผู้สนใจส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในจดหมายข่าว “มุมมองสิทธิ” ได้ตลอดทั้งปี

“มุมมองสิทธิ”

จากการตรวจสอบ พบว่า การชุมนุมทางการเมืองในระหว่างเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2564 เป็นการรวมตัวของประชาชนที่ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา นักกิจกรรมทางการเมือง เพื่อแสดงความคิดเห็นและมีข้อเรียกร้องปฏิรูปทางการเมืองควบคู่กับข้อเรียกร้องต่อมาตรการของรัฐบาลในการบริหารจัดการสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โรคโควิด 19) โดยมีรูปแบบการชุมนุมที่สำคัญ 3 รูปแบบ ได้แก่

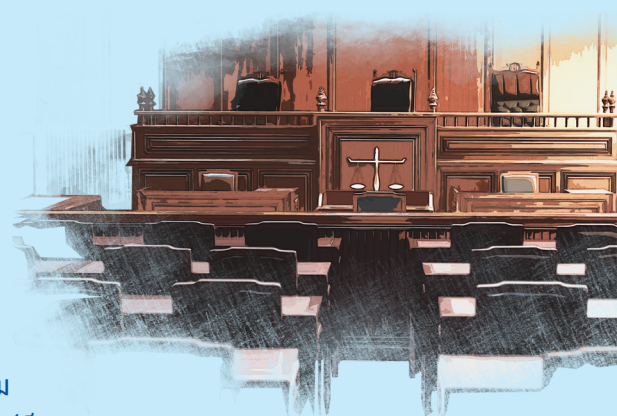
1) การชุมนุมที่เป็นการประท้วง การเดินขบวนประท้วง และการชุมนุมแบบแฟลชม็อบ

2) การชุมนุมในรูปแบบกิจกรรม

“คาร์ม็อบ (Car Mob) และ “ไบค์ม็อบ” (Bike Mob)

3) การชุมนุมที่ไม่มีกลุ่มหรือแกนนำขับเคลื่อนการชุมนุมอย่างชัดเจน

ในการตรวจสอบมีประเด็นที่ กสม. ได้พิจารณาและมีความเห็น ดังนี้

การจัดการและการควบคุมดูแลการชุมนุมของรัฐ : มีการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิ

พบว่า การบังคับใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการ ในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (พ.ร.ก.ฉุกเฉิน 2548) เพื่อจัดการและควบคุมการชุมนุมของรัฐบาล มีแนวโน้มเป็น การห้ามการชุมนุมแบบเหมารวมและห้ามชุมนุมโดยเด็ดขาด และไม่ได้สัดส่วนระหว่างเสรีภาพในการชุมนุม กับความปลอดภัย สาธารณะ (การป้องกันภัยทางสาธารณสุข) นอกจากนี้ ยังมี การจับกุมผู้ที่มาชุมนุมและดำเนินคดีในความผิดตาม พ.ร.ก.ฉุกเฉิน 2548 และกฎหมายอื่น ซึ่งถือเป็นการสร้างความหวาดกลัวต่อการใช้เสรีภาพในการชุมนุม จึงมีการกระทำ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ชุมนุม

การใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการควบคุมดูแลการชุมนุม : มีการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิ

พบว่า หลายกรณี เจ้าหน้าที่ คผ. ได้ใช้เครื่องมือควบคุมฝูงชนด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม เช่น ใช้กระบอกน้ำลักษณะที่ ก่อให้เกิดการบาดเจ็บรุนแรง ยิ่งกระสุนยางในแนวสูงระดับศีรษะ หรือยิงแก๊สน้ำตาเข้าไปตอในที่พักอาศัยของประชาชน อันเป็น การกระทำที่ไม่เป็นไปตามหลักปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการใช้เครื่องมือควบคุมฝูงชนตามแผนการดูแลการชุมนุม สาธารณะ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2558 และไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนขององค์การ สหประชาชาติว่าด้วยการใช้อาวุธที่มีความร้ายแรงต่ำในการ บังคับใช้กฎหมาย (United Nations Human Rights Guidance on Less-Lethal Weapons in Law Enforcement) ขณะที่ การใช้กำลังจับกุมผู้ชุมนุมนั้น หลายกรณีผู้ชุมนุมได้รับบาดเจ็บ จากการเข้าจับกุมของเจ้าหน้าที่ เช่น การใช้กระสุนยางยิงสกัด การหลบหนี การขบถยนต์ตัดหน้าเดี่ยวชนหรือถีบรถจักรยานยนต์ จนล้มลง ซึ่ง กสม. เห็นว่า แม้ผู้ที่ถูกจับกุมจะมีการใช้ความรุนแรง

ในการแสดงออกรวมอยู่ แต่ไม่มีเหตุจำเป็นที่เจ้าหน้าที่จะต้อง ใช้วิธีการรุนแรงโดยไม่สนใจผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นตามมาโดยเฉพาะ การเข้าจับกุมเด็กและเยาวชน จึงเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม และไม่ได้สัดส่วนกับพฤติกรรมของผู้ถูกจับกุม อันเป็นการละเมิด สิทธิมนุษยชน

การดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ : มีการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิ

พบว่า มีการใช้เครื่องพันธนาการในการจับกุมเด็กและ เยาวชน ซึ่งขณะที่ถูกจับกุมในบางกรณีเยาวชนไม่มีพฤติกรรม ที่จะหลบหนีหรือต่อสู้ขัดขวาง แต่กลับถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจใส่ สายรัดข้อมือ (Cable Tie) เป็นเครื่องพันธนาการ และยังปรากฏ กรณีเยาวชนถูกควบคุมตัวร่วมกับผู้ต้องหาผู้ใหญ่โดยไม่มีการ แยกให้อยู่ในสถานที่พิเศษเป็นการเฉพาะ นอกจากนี้ยังพบว่า มีผู้ถูกจับกุมถูกนำตัวไปยังสถานีตำรวจซึ่งไม่ใช่ที่ทำการ ของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับหรือที่ทำการของ พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ เช่น ที่กองบังคับการตำรวจ ตระเวนชายแดนภาค 1 จังหวัดปทุมธานี (ตชด. ภาค 1) ส่งผลให้ ทนายความไม่สามารถเข้าพบผู้ต้องหาเพื่อให้ความช่วยเหลือ ทางกฎหมายได้ในทันที ขณะที่การดำเนินคดีบางกรณี เจ้าหน้าที่ ตำรวจไม่ได้แจ้งข้อกล่าวหาและสิทธิของผู้ถูกจับกุม หรือ ไม่ยินยอมให้ติดต่อญาติ ซึ่งไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย

ในประเด็นการปล่อยชั่วคราว ซึ่งมีทั้งกลุ่มผู้ถูกจับและ ควบคุมตัวที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกันและ มีประกัน และมีกรณีที่ศาลไม่ให้ประกันตัวด้วยเหตุผลพฤติการณ์ ในการกระทำความผิดครั้งหลังผิดเงื่อนไขในการปล่อยตัวชั่วคราว หรืออาจมีการกระทำผิดซ้ำ กสม. เห็นว่า กรณีนี้แม้จะเป็นการ

ใช้ดุลพินิจตามอำนาจหน้าที่ของศาล แต่การพิจารณาให้ปล่อยชั่วคราวควรยึดหลักที่ว่าทุกคนพึงได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว การสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราวนั้นต้องเป็นกรณีที่มีเหตุอันควรตามที่กำหนดไว้ใน ป.วิ.อาญา. เท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ซึ่งรับรองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิด และสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราวระหว่างการพิจารณาคดี

การใช้สิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมของประชาชน : มีการใช้สิ่งเทียมอาวุธในการชุมนุมที่ไม่มีกลุ่มชัดเจน

พบว่าแม้การชุมนุมทางการเมืองในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2564 จะอยู่ในช่วงเวลาที่การบังคับใช้ พ.ร.ก.ฉุกเฉิน 2548 เพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 แต่การชุมนุมในรูปแบบกิจกรรม “คาร์ม็อบ” (Car Mob) และ “ไบก์ม็อบ” (Bike Mob) ซึ่งเป็นการขับขียานพาหนะไปตามเส้นทางต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงความมุ่งหมายในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค อีกทั้งไม่ปรากฏการใช้ความรุนแรงของผู้ชุมนุมในลักษณะที่จะทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคลอื่น ส่วนกรณีที่มีเหตุใช้ความรุนแรงนั้นเกิดขึ้นภายหลังการชุมนุมยุติหรือเชื่อได้ว่าเกิดขึ้นจากมวลชนที่ไม่อยู่ภายใต้เงื่อนไขการชุมนุม เช่นเดียวกับการชุมนุมที่เป็นการประท้วง การเดินขบวนประท้วง และการชุมนุมแบบแฟลชม็อบ ซึ่งโดยทั่วไปเป็นการชุมนุมเพื่อแสดงออกทางการเมืองและไม่มีจุดประสงค์ในการใช้ความรุนแรง การชุมนุมทั้งสองรูปแบบนี้จึงถือเป็นการใช้สิทธิ และเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ตามรัฐธรรมนูญ

อย่างไรก็ดี รูปแบบการชุมนุมที่ไม่มีกลุ่มหรือแกนนำ ชับเคลื่อนอย่างชัดเจนโดยที่กลุ่มผู้ชุมนุมใช้สิ่งเทียมอาวุธตอบโต้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ถือเป็นการชุมนุมที่ใช้ความรุนแรงและมีใช้การชุมนุมโดยสงบ ซึ่งเจ้าหน้าที่ใช้มาตรการบังคับทางกฎหมายได้ แต่ต้องคำนึงถึงหลักความเหมาะสมและได้สัดส่วน โดยเฉพาะการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน

การเยียวยาความเสียหายจากการชุมนุม : ยังไม่มีกฎหมายเฉพาะเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุรุนแรง

ผลกระทบจากการชุมนุมและสลายการชุมนุมก่อให้เกิดการเสียชีวิต การสูญเสียอวัยวะ และการบาดเจ็บทางร่างกายและสภาพจิตใจของทั้งฝ่ายผู้ชุมนุม ฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้พักอาศัย ใกล้จุดปะทะ รวมทั้งผู้เดินทางผ่านพื้นที่ชุมนุม โดยผู้ได้รับผลกระทบจำนวนหนึ่งเป็นเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งได้รับผลกระทบจากการใช้เครื่องมือควบคุมฝูงชน การใช้สิ่งเทียมอาวุธต่างๆ แก๊สน้ำตา ความเดือดร้อนจากเสียงรบกวน เป็นระยะเวลาติดต่อกันยาวนานหลายวัน รวมทั้งผลกระทบจากการรู้สึกไม่ปลอดภัยอย่างต่อเนื่องที่ส่งผลต่อสภาพจิตใจ และความเป็นอยู่ส่วนตัว และความเสียหายต่อทรัพย์สิน

โดยที่ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายหรือระเบียบรองรับผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุรุนแรงหรือความขัดแย้งทางการเมืองเป็นการเฉพาะ แม้มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2559 และวันที่ 13 มิถุนายน 2560 จะกำหนดให้กระทรวงการคลังร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำกฎหมายหรือระเบียบ เงื่อนไขและวิธีการช่วยเหลือเยียวยาที่ครอบคลุมทุกกรณี แต่ปัจจุบันยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จและยังไม่มีความคืบหน้าอย่างเป็นรูปธรรม กสม. จึงเห็นควรมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในประเด็นนี้

การคุ้มครองเด็กในสถานการณ์การชุมนุม : จนท. ไม่ปฏิบัติต่อเด็กด้วยวิธีที่แตกต่างจากผู้ใหญ่

จากการตรวจสอบพบว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่มีการแยกแยะกลุ่มเด็กออกจากกลุ่มผู้ใหญ่ในการชุมนุม รวมทั้งไม่ปฏิบัติต่อเด็กด้วยวิธีการที่แตกต่างจากผู้ใหญ่ ทั้งในเรื่องการใช้กำลังในการควบคุมดูแลการชุมนุม และปัญหาด้านกระบวนการยุติธรรม ซึ่ง กสม. ได้มีข้อเสนอแนะเพื่อคุ้มครองสิทธิและความปลอดภัยของเด็กในสถานการณ์การชุมนุม (กรณีสามเหลี่ยมดินแดง) ต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เมื่อเดือนกันยายน 2564 ซึ่งหน่วยงานเห็นชอบต่อข้อเสนอแนะของ กสม.

ข้อเสนอแนะของ กสม. ในสถานการณ์ชุมนุม

จากผลการตรวจสอบและความเห็นข้างต้น กสม. จึงมีข้อเสนอแนะไปยังคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน และการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน สรุปได้ดังนี้

1) การป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องดเว้นการใช้ลวดตีบเพลิงแถบหนามเป็นเครื่องมือควบคุมฝูงชน ทั้งต้องกำชับเจ้าหน้าที่ตำรวจให้หลีกเลี่ยงการใช้กำลังในการรักษาความสงบเรียบร้อยในการชุมนุมโดยเคร่งครัด และไม่กระทำการใดๆ ในลักษณะที่เป็นการสร้างเงื่อนไขหรืออาจเป็นเหตุที่ก่อให้เกิดความตึงเครียดโดยไม่จำเป็น ซึ่งอาจนำไปสู่การไม่ให้ความร่วมมือ การตอบโต้ หรือแม้กระทั่งการทำให้เกิดการปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้ชุมนุม

นอกจากนี้ ควรปรับปรุงวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่คฝ. ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายและหลักสากล โดยเฉพาะการใช้กำลังเข้าจับกุมผู้ชุมนุมต้องพอสมควรแก่เหตุกับพฤติกรรมของผู้ถูกจับกุม และให้ปฏิบัติต่อผู้ถูกจับกุมซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนอย่างเหมาะสม รวมทั้งต้องจัดให้ผู้ถูกจับกุมทุกคนได้รับสิทธิที่พึงมีตามกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนหลีกเลี่ยงการกระทำ อันเป็นการขัดขวางการใช้สิทธิของผู้ถูกจับกุมในการได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย

2) การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ให้คณะรัฐมนตรีหลีกเลี่ยงการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อควบคุมดูแลความสงบเรียบร้อยในการชุมนุม เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการใช้ พ.ร.ก. ฉุกเฉิน 2548 เป็นไปเพื่อป้องกันภัยร้ายแรงที่กระทบต่อความมั่นคง ไม่อาจนำไปใช้ในการชุมนุมทางการเมืองทั่วไป

และควรมอบหมายกระทรวงยุติธรรมเร่งรัดการจัดทำกฎหมายหรือระเบียบกลางในการช่วยเหลือเยียวยาที่ครอบคลุมทุกกรณีรวมทั้งกรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองโดยเร็ว ขณะที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรกำหนดแนวทางปฏิบัติให้การควบคุมการชุมนุมกระทำโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจในเครื่องแบบ โดยการจับกุมและดำเนินคดีกับผู้ชุมนุมต้องให้การคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกจับและผู้ต้องหาอย่างเคร่งครัด และหลีกเลี่ยงการตั้งข้อหาที่เป็นการจำกัดหรือสร้างภาระแก่ผู้ใช้สิทธิและเสรีภาพเกินสมควรแก่เหตุ นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอให้ศาลยุติธรรมพิจารณากำหนดแนวทางการใช้ดุลพินิจเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว ให้สอดคล้องกับหลักการที่รัฐธรรมนูญและกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองให้การรับรองและคุ้มครอง และควรพิจารณามาตรการอื่นแทนการคุมขังด้วย

3) ข้อเสนอแนะต่อการจัดการชุมนุม

การจัดการชุมนุมต้องเป็นไปโดยสงบ ปราศจากอาวุธ และสิ่งเทียมอาวุธ โดยต้องคำนึงถึงสิทธิและความปลอดภัยของบุคคลอื่น รวมถึงความรับผิดชอบต่อผู้เข้าร่วมการชุมนุม ต้องมีการประเมินความเสี่ยงจากอันตรายในการชุมนุม และการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 และเหตุอื่น โดยเฉพาะการสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้แก่เด็กและเยาวชน รวมทั้งควรมีช่องทางการสื่อสารระหว่างผู้จัดการชุมนุมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้การชุมนุมเป็นไปตามหลักสากล

สแกนอ่านสรุปรายงานผล
การตรวจสอบฉบับย่อ

กสม. รับคำร้องกรณี **การเหยียดหยามคนอีสานใน clubhouse** ไว้ตรวจสอบ ห่วงปัญหาการบูลลี่และการสื่อสารที่สร้างความแตกแยก

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ 1/2565 เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2565 ได้พิจารณาเรื่องที่มีผู้ร้องเรียนขอให้ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน **กรณีบุคคลในสื่อสังคมออนไลน์ Clubhouse กระทำการในลักษณะดูถูกเหยียดหยามและด้อยค่าคนอีสาน** ซึ่งเป็นกรณีที่น่าไปสู่การถกเถียงของสังคมในวงกว้างเมื่อปลายปี 2564 ที่ผ่านมา

โดยเห็นว่า กรณีดังกล่าวนอกจากเข้าข่ายละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แล้ว ยังไม่สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 4 ที่บัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” รวมทั้งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ข้อ 17 ซึ่งระบุว่า “บุคคลจะถูกแทรกแซงความเป็นส่วนตัว ครอบครัว เคหสถาน หรือการติดต่อสื่อสารโดยผลการหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายมิได้ และจะถูกกลบเกลื่อนเกียรติและชื่อเสียงโดยมิชอบด้วยกฎหมายมิได้ และบุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายมิให้ถูกแทรกแซงหรือกลบเกลื่อนเช่นนั้น”

กรณีที่เกิดขึ้นจึงเป็นการตอกย้ำว่าสังคมไทยมีปัญหาในด้านการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนและการเคารพในความแตกต่างของบุคคลทั้งในทางวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต กสม. ยังเห็นว่าปัญหาในลักษณะดังกล่าว โดยเฉพาะการสื่อสารที่ลดทอนคุณค่าหรือกระทบกระเทือนจิตใจของผู้อื่น (Bully) และการสื่อสารที่สร้างความแตกแยก (Hate Speech) มีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นตามการพัฒนาของเทคโนโลยีการสื่อสาร ซึ่งทุกภาคส่วนของสังคมควรให้ความสำคัญและพิจารณาหาแนวทางการป้องกันมิให้เกิดปัญหาซ้ำขึ้นอีก

ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขและป้องกันปัญหาลักษณะเดียวกันที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต กสม. จึงมีมติให้ดำเนินการดังนี้

- (1) รับคำร้องกรณีการเหยียดหยาม ดูถูกและด้อยค่าคนอีสานไว้ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนและจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการในการป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน
- (2) ศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปด้วยความรอบด้านและมีประสิทธิภาพ
- (3) ขับเคลื่อนการรณรงค์และเสริมสร้างให้สังคมเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เพื่อสร้างสังคมแห่งการเคารพสิทธิมนุษยชนซึ่งกันและกัน

ภาพกิจกรรม

กสม. ลงพื้นที่ จ.สงขลา รับฟังข้อเท็จจริงกรณีโครงการ
เมืองต้นแบบอุตสาหกรรมก้าวหน้าแห่งอนาคต

วันที่ 18 มกราคม 2565 นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยนายไพโรจน์ พลเพชร ที่ปรึกษาประจำ กสม. ลงพื้นที่รับฟังข้อเท็จจริงกรณีประชาชนในจังหวัดสงขลาได้รับผลกระทบจากการออกเอกสารสิทธิ์ที่ดิน การยกเลิกผังเมืองสีเขียวพื้นที่เกษตรกรรม และการไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการโครงการเมืองต้นแบบอุตสาหกรรมก้าวหน้าแห่งอนาคตได้ พร้อมกันนี้ได้เข้าร่วมเวทีเสวนา “มองอนาคตชุมชนจะนะเมื่อรัฐไฟเขียว SEA จะนะและพื้นที่โดยรอบ” ร่วมกับภาคประชาสังคม ณ จังหวัดสงขลา

กสม. ร่วมการประชุมวุฒิสภาเพื่อชี้แจงรายงาน
ผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของไทย

วันที่ 25 มกราคม 2565 นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นางสาวปิติกาลญณ์ สิทธิเดช และนายวสันต์ ภัยหลีกลี้ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยนางพรรษา บุญรัตน์ รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และนายภาณุพันธ์ สมสกุล ผู้อำนวยการสำนักเฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน เข้าร่วมการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 19 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เพื่อชี้แจงรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี 2563 ณ อาคารรัฐสภา ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ

กสม. ลงพื้นที่ จ.ประจวบคีรีขันธ์ และ จ.ระนอง ติดตาม
และรับฟังปัญหาสิทธิสถานะของคนไทยพลัดถิ่น

วันที่ 19 - 21 มกราคม 2565 นางปรีดา คงแป้น ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี และนางสาวปิติกาลญณ์ สิทธิเดช กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ลงพื้นที่พบเครือข่ายการแก้ไขปัญหาคนสัญชาติคนไทยพลัดถิ่น 4 จังหวัด (ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร ระนอง และพังงา) และผู้แทนหน่วยงานฝ่ายปกครอง เพื่อติดตามและรับฟังปัญหาด้านสิทธิและสถานะบุคคลของกลุ่มคนไทยพลัดถิ่น กลุ่มมอแกน กลุ่มคนไทยเชื้อสายมุสลิม (มะริด) และกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ประสบปัญหาความล่าช้าในกระบวนการพิสูจน์และรับรองสถานะบุคคลอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการขั้นพื้นฐานจากรัฐ ณ พื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดระนอง

กสม. ประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่าง พ.ร.บ.
บริหารจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

วันที่ 27 มกราคม 2565 นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์ และนายวสันต์ ภัยหลีกลี้ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประชุมร่วมองค์กรเครือข่ายภาคประชาสังคม เพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อร่าง พ.ร.บ. ขจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล พ.ศ. ฉบับประชาชน และฉบับกระทรวงยุติธรรม เพื่อหารือถึงการคุ้มครองสิทธิของบุคคลทุกคนจากการถูกเลือกปฏิบัติ อันจะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับองค์กรเครือข่ายภาคประชาชนที่จะเสนอร่างกฎหมายต่อการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร และเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับ กสม. ในการจัดทำข้อเสนอแนะในการแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายฉบับดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป ณ ห้องประชุม 704 สำนักงาน กสม.

ฝรั่งเศสออกกฎหมาย ห้ามบังคับเปลี่ยนแปลงเพศวิถี ยกระดับการคุ้มครองสิทธิ กลุ่มหลากหลายทางเพศ

มกราคม 2565 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศสลงมติเป็นเอกฉันท์ 142 ต่อ 0 เสียง เห็นชอบร่างกฎหมายลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องกับความพยายามเปลี่ยนแปลงเพศวิถี หรืออัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQI+) โดยผู้ที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดฐานพยายามบังคับแก้ไขเพศวิถีจะถูกลงโทษจำคุกเป็นเวลา 2 ปี และปรับเงิน 30,000 ยูโร หรือประมาณ 1,200,000 ล้านบาท แต่หากเป็นการกระทำต่อเด็ก หรือ กลุ่มเปราะบางโทษจำคุกจะเพิ่มขึ้นเป็น 3 ปี และปรับเงิน 40,000 ยูโร หรือประมาณ 1,600,000 บาท

เอลิซาเบธ โมเรโน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศของฝรั่งเศส ระบุว่า การใช้กฎหมายฉบับใหม่เป็นการส่งสัญญาณอย่างชัดเจนว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนสามารถร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ได้ง่ายกว่าเดิม แม้การบังคับแก้ไขเพศวิถีได้ถูกจัดให้เป็นอาชญากรรมอยู่แล้วภายใต้กฎหมายหลายฉบับที่มีจุดประสงค์ต่อต้านความรุนแรงและการดำเนินกิจกรรมทางเพศที่ผิดกฎหมาย

ทั้งนี้หลายประเทศในทวีปยุโรปได้ผ่านกฎหมายห้ามการบังคับแก้ไขเพศวิถีของกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศแล้ว เช่น เยอรมนี มอลตา และบางส่วนของสเปน ขณะที่เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ และอังกฤษ กำลังพิจารณาออกกฎหมายดังกล่าวเช่นกัน โดยมีข้อมูลระบุว่า การบังคับเพื่อเปลี่ยนแปลงเพศวิถีของบุคคลไม่เป็นที่ยอมรับในทางวิทยาศาสตร์

ที่มา : PPTV Online

กรุณาส่ง

รู้สิทธิ รักสิทธิ ไม่ละเมิดสิทธิ

ชำระค่าบริการเป็นเงินเชื่อ
ใบอนุญาตเลขที่ 9/2552
ปณ.ศ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550

อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6-7 ฝั่งทิศใต้ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

สายด่วนร้องเรียน
ในวันและเวลาราชการ

Ins. 1377

อ่านมุมมองสิทธิฉบับออนไลน์

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หากต้องการข้อมูล ข้อเสนอแนะและบอกรับมุมมองสิทธิ ฟรี! ติดต่อ :

สำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 6 และ 7 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวง

ทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทรศัพท์ 0 2141 3913, 0 2141 3920 โทรสาร 0 2143 9575

ขอความกรุณา
ตอบแบบประเมินออนไลน์